

Hallintopakkomennettelyn aloittaminen

Ympäristöterveyslautakunta 27.05.2024 § 27

Valmistelija

Ympäristöterveydenhuollon johtaja Päivi Pyykönen

Tupakkalain mukaista valvontaa suorittava terveysinsinööri on tehnyt tupakkalain mukaisia tarkastuksia toimijan 1986 Lehtelä Oy kohteessa Neste Ylivieska, Mäntytie 1, Ylivieska. Kyseessä on huoltoasema, jossa on polttoaineen jakelua sekä mm. kahvilatoimintaa, elintarvikkeiden myyntiä ja tupakan ja nikotiininesteiden vähittäismyyntipiste. Tarkastuksia on suoritettu 16.3.2023, 31.5.2023, 16.6.2023 ja 16.5.2024.

Tarkastuksissa on todettu, että huoltoaseman ulkoseinissä ja ulko-ovessa on Puff-nimisen sähkösavuketoimijan logoja. Valvontaviranomainen on katsonut, että savukeyhtiön logojen esilläpito on tupakkalain (549/2016) 68 §:n kieltämää sähkösavukkeiden markkinointia. Tupakkalain 68 §:n mukaan tupakkatuotetta, tupakan vastiketta, tupakointivälinettä, tupakkajäljitelmää, sähkösavuketta tai nikotiininestettä ei saa markkinoida.

Neste Ylivieska on sähkösavuketoimijan Puff Express -konseptin mukainen myyntipiste. Neste Ylivieska ei ole tupakkatuotteiden erikoisliike eikä Puffilla ole huoltoaseman yhteydessä omalla sisäänkäynnillä varustettua myymälää. Näissä tapauksissa logo voisi valvontaviranomaisen selvitysten perusteella tapauskohtaisesti harkiten olla esillä ulkoseinässä, jolloin se olisi mahdollisesti rinnastettavissa nk. yrityskuvamainontaan. Neste Ylivieskan toimijaa on 16.3.2023 suoritettujen tarkastusten perusteella kehoitettu poistamaan logot. Kehotuksen noudattamista on valvottu 31.5.2023, jolloin on todettu, että kehotusta ei ole noudatettu, ja kehoitus on annettu uudelleen.

Uusintatarkastuksessa 16.6.2023 on todettu, että Neste Ylivieskan toimija ei ole noudattanut valvontaviranomaisen antamia kehotuksia poistaa toimipaikan ulkoseinillä ja ulko-ovessa olevia Puff-ketjun logoja. Valvontaviranomainen on tarkastuksen perusteella harkinnut tupakkalain 96 §:n mukaisen kiellon antamista epäkohdan korjaamiseksi. Tupakkalain 96 §:n mukaan, jos kunta valvontatehtävässään havaitsee alueellaan tupakkalain tai sen nojalla annettujen säännösten tai antamansa määräyksen vastaista toimintaa, kunta voi kieltää tällaisen toiminnan tai määrätä toiminnan korjattavaksi tupakkalain mukaisesti. Tupakkalain 96 §:n mukainen toimivalta on siirretty terveysinsinööreille Ylivieskan kaupunginhallituksen päätöksellä 19.12.2022 § 11.

Toimijaa on kuultu asiassa ja asiassa on annettu päätös 4.9.2023. Ylivieskan ympäristöterveydenhuollon valvontaviranomainen on kieltänyt tupakkalain (549/2016) 96 §:n nojalla 1986 Lehtelä Oy:tä pitämästä Puff-ketjun logoja esillä kuluttajien nähtävillä. Kielto on astunut voimaan välittömästi päätöksen vastaanottamisen jälkeen.

Asian käsittelyn vaiheet käyvät yksityiskohtaisesti ilmi 4.9.2023 annetusta päätöksestä. Päätös on esityslistan oheismateriaalina.

Kiellon noudattamista on valvottu tarkastuksella 16.5.2024. Tarkastuksessa on todettu, että annettua kieltoa ei ole noudatettu. Tupakkalain 105 §:n mukaan Valvira tai kunta voi asettaa tupakkalain säännösten perusteella antamansa kiellon tai määräyksen tehosteeksi uhkasakon tai uhan, että asetettujen määräajan jälkeen tekemättä jätetty

toimenpide teetetään laiminlyöjän kustannuksella. Ylivieskan ympäristöterveydenhuollon yhteistoiminta-alueella toimivalta tupakkalain 105 §:n mukaisissa toimissa on ympäristöterveyslautakunnalla.

Hallintopakoprosessissa on useita eri vaiheita. Valmistelu suoritetaan viranhaltijatyönä ja päätöksen uhkasakon asettamisesta tekee ympäristöterveyslautakunta. Mikäli uhkasakolla tehostettua kieltoa tai määräystä ei noudateta, seuraa tehosteen tuomitseminen. Asianosaista kuullaan sekä ennen tehosteen asettamista koskevan päätöksen tekemistä että ennen tuomitsemispäätöstä. Mikäli asianosainen korjaa epäkohdat ennen päätöstä uhkasakon tuomitsemisesta, uhkasakkoasia raukeaa.

Esittelijä	ympäristöterveydenhuollon johtaja Päivi Pyykönen
Päätösehdotus	Ympäristöterveyslautakunta aloittaa hallintopakomenettelyn 1986 Lehtelä Oy:lle tupakkalain nojalla 4.9.2023 annetun kiellon tehosteeksi.
Päätös	Hyväksyttiin.

Ympäristöterveyslautakunta 12.08.2024 § 34
945/11.02.03/2024

Valmistelija	ympäristöterveydenhuollon johtaja Päivi Pyykönen
	Tupakkalain 105 §:n mukaisen uhkasakon asettaminen, 1986 Lehtelä Oy
	Ympäristöterveyslautakunta on 27.05.2024 (§ 27) päättänyt aloittaa hallintopakomenettelyn 1986 Lehtelä Oy:lle tupakkalain nojalla annetun markkinointikiellon tehosteeksi. Ylivieskan ympäristöterveydenhuollon valvontaviranomainen on kieltänyt Lehtelä Oy:tä pitämästä sähkösavukeyhtiön logoja esillä kuluttajien nähtävillä. Päätöksen perustelut käyvät ilmi päätöksestä. Kielto on astunut voimaan välittömästi päätöksen vastaanottamisen 13.9.2023 jälkeen. Päätös on toimitettu toimijalle uudestaan korjatun muutoksenhakuohjeen kanssa, ja se on vastaanotettu 14.6.2024. Päätös on lainvoimainen.
	1986 Lehtelä Oy:tä on kuultu uhkasakon asettamisesta kieltopäätöksen tehosteeksi 23.7.2024 päivätyllä kuulemiskirjeellä. Kuulemisen määräaika on ollut 6.8.2024. Toimija ei ole toimittanut vastinetta kuulemiseen.

Esittelijä	ympäristöterveydenhuollon johtaja Päivi Pyykönen
Päätösehdotus	Ylivieskan ympäristöterveydenhuollon valvontaviranomainen on kieltänyt tupakkalain (549/2016) 96 §:n nojalla 1986 Lehtelä Oy:tä pitämästä Puff- ketjun logoja esillä kuluttajien nähtävillä. Lautakunta päättää asettaa kiellon tehosteeksi tupakkalain 105 §:n nojalla 1986 Lehtelä Oy:lle (y-tunnus 0625898-5) 3000 euron kiinteän uhkasakon. Määräaika kiellon noudattamiselle on 12.9.2024.
	Tupakkalain 105 §:n mukaan Valviran tai kunnan tupakkalain 107 §:ssä tarkoitettussa asiassa asettaman uhkasakon tuomitsee ja teettämisuhan täytäntöönpanosta päättää uhkasakon tai teettämisuhan asettajan hakemuksesta markkinaoikeus. Tupakkalain 107 §:ssä säädetään muutoksenhausta markkinaoikeudellisiin asioihin, joihin lukeutuvat tupakkalain 68 §:ssä säädettyyn markkinointikieltoon perustuvat päätökset ja niitä koskevat uhkasakot.

Perustelut:

Tupakkalain 96 §:n mukaan, jos kunta valvontatehtävässään havaitsee alueellaan tupakkalain tai sen nojalla annettujen säännösten vastaista toimintaa, kunta voi kieltää tällaisen toiminnan tai määrätä toiminnan korjattavaksi tupakkalain mukaiseksi. Kunta voi tupakkalain 105 §:n mukaan asettaa tupakkalain säännösten perusteella antamansa kiellon tai määräyksen tehosteeksi uhkasakon. Ylivieskan kaupungin hallintosäännön 42 §:n mukaan ympäristöterveyslautakunta toimii terveydensuojelu- ja valvontaviranomaisena voimassa olevan lainsäädännön mukaisesti.

1986 Lehtelä Oy ei ole noudattanut tupakkalain säännöksiä tupakkalain alaisten tuotteiden markkinoinnissa. Tupakkalain 68 §:n mukaan tupakkatuotetta, tupakan vastiketta, tupakointivälinettä, tupakkajäljitelmää, sähkösavuketta tai nikotiinainestettä ei saa markkinoida. Tupakkalain 2 §:n mukaan markkinoinnilla tarkoitetaan mainontaa, epäsuoraa mainontaa ja muuta myynninedistämistä sekä tupakkasponsorointia.

1986 Lehtelä Oy:n toimipaikka Neste Ylivieska osoitteessa Mäntytie 1, Ylivieska, sijaitsee alueella, jossa liikkuu paljon nuoria ja lapsia. Toimipaikan ulkopinnoilla olevat kookkaat Puff-logot näkyvät laajalle kohderyhmälle, joista merkittävä osa on alaikäisiä. Sähkösavukeyhtiön tavaramerkki toimii käytännössä sähkösavukkeiden markkinoinnin välineenä.

Lisäksi ympäristöterveyslautakunta viittaa perusteluiden osalta kieltopäätöksen perusteluihin, jotka käyvät ilmi päätöksestä yksityiskohtaisesti.

Sovelletut säännökset

Tupakkalaki (549/2016) 1 §, 2 §, 8 §, 68 §, 86 §, 96 §, 105 §, 107 §
Uhkasakkolaki (1113/1990) 1 §, 4 §, 6–8 §, 12 §, 22–24 §
Hallintolaki (434/2003) 34 §, 36 §, 43–45 §, 48 §, 60 §

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla. Se, jolle kunta on antanut tupakkalain (549/2016) 68 §:n mukaisen markkinointia koskevan kieltopäätöksen tai asettanut sitä koskevan uhkasakon, voi saattaa asian hakemuksella Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto Valviran käsiteltäväksi 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Hakemus on toimitettava Valviran kirjaamoon muutoksenhauille säädetyssä ajassa.

Muutoksenhakuohje on liitteenä.

Päätös

Hyväksyttiin.